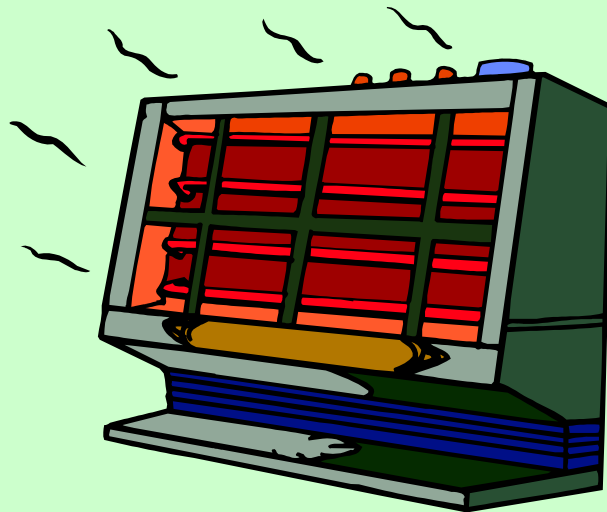

Teplo

Ing. Gabriela Beláková

Teplo Q

- fyzikálna veličina
- vyjadruje veľkosť vnútornej energie, ktorú odovzdáva teplejšie teleso chladnejšiemu
- vyjadruje sa v jouloch (J)

Rozdiely medzi teplom a teplotou

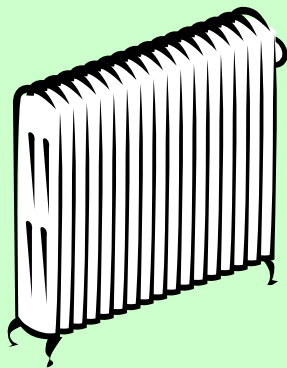
Teplo

druh energie

Q

J

nedá sa zmerať

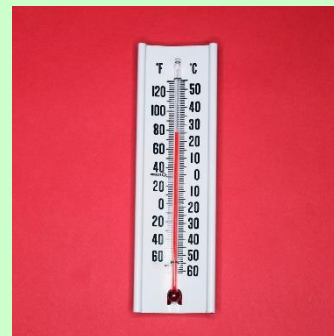
Teplota

vlastnosť telies

t

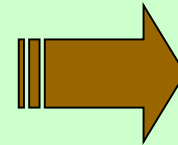
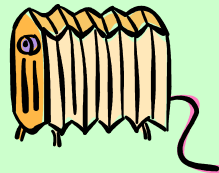
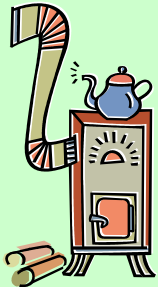
$^{\circ}\text{C}$

teplomér

Teleso odovzdalo teplo

- teplo odovzdáva **teplejšie** teleso
- zmenší sa jeho vnútorná energia
- **zníži sa jeho teplota**

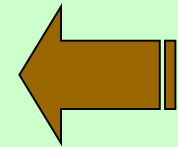

Q

Teleso prijalo teplo

- teplo prijíma **chladnejšie** teleso
- zvýši sa jeho vnútorná energia
- zvýši sa jeho teplota

Q

Od čoho závisí veľkosť tepla?

- od hmotnosti telesa m (kg)
- od zvýšenia teploty $(t - t_0)$ ($^{\circ}\text{C}$)
 t_0 . . . začiatočná teplota, t . . . výsledná teplota
- od druhu látky $\longrightarrow$ merná tepelná kapacita c

Merná tepelná kapacita c

Vyjadruje, koľko tepla **prijme 1 kg** látky, aby sa **zohriala o 1 °C** (alebo koľko **odovzdá, aby sa ochladila o 1 °C**). (Fyzikálne tabuľky)

napr. voda: $c = 4,18 \frac{\text{kJ}}{\text{kg} \cdot ^\circ\text{C}}$

1 kg
+1 °C

← 4,18 kJ

železo: $c = 0,45 \frac{\text{kJ}}{\text{kg} \cdot ^\circ\text{C}}$

Určenie tepla

Teplo sa nedá zmerať.

Zistíme, o koľko sa zvýši (zníži) teplota telesa a teplo **vypočítame** podľa vzorca:

$$Q = m \cdot c \cdot (t - t_0) \quad (\text{J})$$

prijaté teplo

$$Q = m \cdot c \cdot (t_0 - t) \quad (\text{J})$$

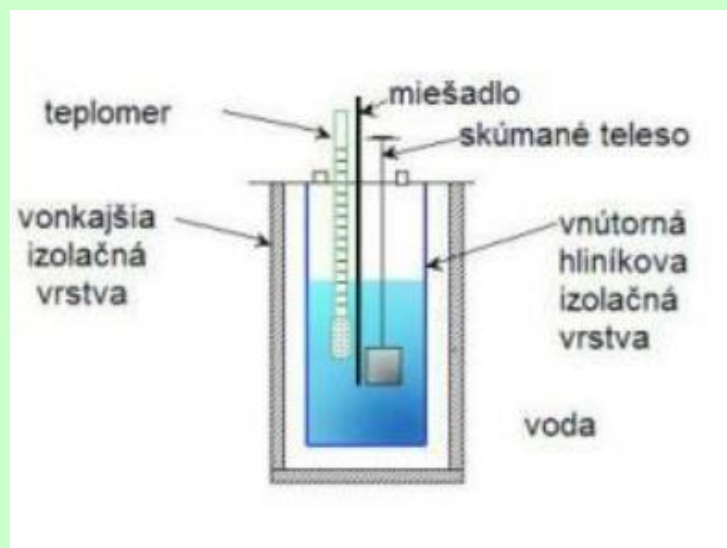
odovzdané teplo

Zmiešavací kalorimeter

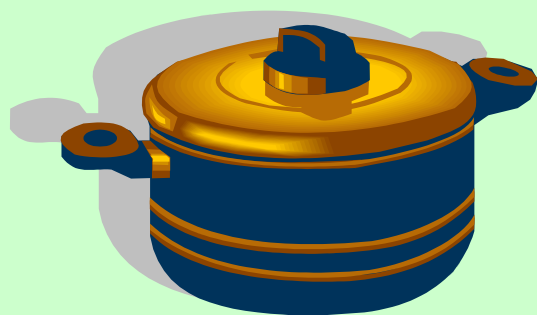
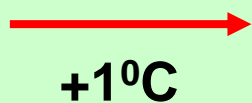
Tepelne izolovaná nádoba, ktorá slúži na pokusné určenie tepla prijatého alebo odovzdaného telesom.

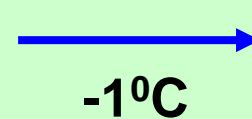
Koľko tepla teleso prijme, toľko tepla zase odovzdá.

Prijaté teplo

Q_1

Odovzdané teplo

Q_2

$$Q_1 = Q_2$$

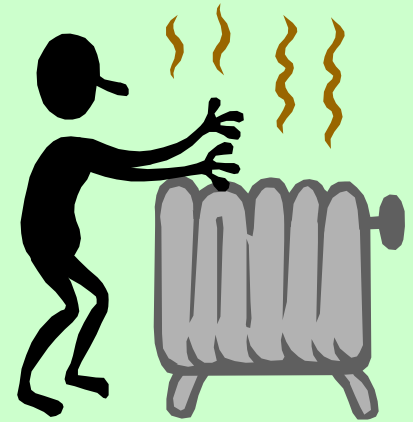
Látky s veľkou mernou tepelnou kapacitou
prijmú aj vydajú **veľa tepla.**

pomaly sa zohrievajú
pomaly chladnú

Hlavne – voda

- voda v radiátoroch
- varenie
- rozvod teplej vody

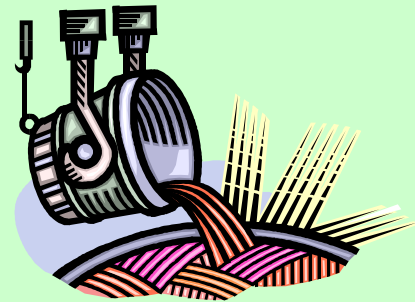
Látky s malou mernou tepelnou kapacitou
prijmú aj vydajú **málo tepla.**

rýchle sa zohrievajú
rýchle vychladnú

Hlavne – kovy

- **hutníctvo** – tavenie kovov
(menšia spotreba energie)

Výpočet tepla

Aké teplo prijme hliníkový hrnček s hmotnosťou 210 g, ak sa zohreje z 20 °C na 145 °C?

$$m = 210 \text{ g} = 0,210 \text{ kg}$$

$$t_0 = 20 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$t = 145 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$c = 0,896 \frac{\text{kJ}}{\text{kg} \cdot ^\circ\text{C}}$$

$$\underline{Q = ?(\text{kJ})}$$

$$Q = m \cdot c \cdot (t - t_0)$$

$$Q = 0,21 \cdot 0,896 \cdot (145 - 20)$$

$$\underline{Q = 23,52 \text{ kJ}}$$

Hliníkový hrnček přijme teplo 23,52 kJ.

